

Sygn. akt III PO 16/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania A. T.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 2 sierpnia 2017 roku, w przedmiocie
odmowy przeniesienia w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres
roku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2017 r.,

**uchyla zaskarżoną decyzję i sprawę przekazuje Prokuratorowi
Generalnemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny decyzją z dnia 2 sierpnia 2017 r. odmówił
przeniesienia w stan spoczynku A.T. (skarżący) – prokuratora Prokuratury
Rejonowej w [...].

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że A.T. został powołany na stanowisko

prokuratora w dniu 1 lutego 1989 r. W okresie od 11 kwietnia 2016 r. do chwili wydania decyzji nie pełnił służby na tym stanowisku z powodu choroby. Z tego powodu pismem z 19 czerwca 2017 r. Prokurator Okręgowy w [...] wniósł o przeniesienie skarżącego w stan spoczynku. Wniosek ten został poparty przez Prokuratora Regionalnego w [...]. Przed skierowaniem wniosku Prokurator Okręgowy w [...] uzupełnił materiał dowodowy w postaci zwolnień lekarskich, występując do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zbadanie ewentualnej niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora. Z orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 11 maja 2017 r. wynika, że skarżący nie jest trwale niezdolny do pełnienia służby z powodu choroby lub utraty sił. Analogiczne orzeczenie wydała w dniu 7 czerwca 2017 r. Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przy piśmie z dnia 3 lipca 2017 r. Prokurator Regionalny w [...] nadesłał orzeczenie lekarskie z Poradni Medycyny Pracy w [...] z 27 czerwca 2017 r., stwierdzające niezdolność skarżącego do wykonywania pracy na stanowisku prokuratora z powodu przeciwwskazań zdrowotnych.

W takim stanie faktycznym Prokurator Generalny nie znalazł podstaw do skorzystania z uprawnienia przewidzianego w art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1767) w związku z art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.), zgodnie z którym prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Prokurator Generalny podniósł, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku na podstawie przytoczonych przepisów została pozostawiona swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do ich zastosowania. Decyzja w tym zakresie podejmowana jest w oparciu o indywidualne kryteria z uwzględnieniem interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora. W przedmiotowej sprawie takie przesłanki nie zachodzą. Prokuratura Rejonowa w [...] dysponuje liczbą 8 etatów orzeczniczych i pełną obsadą. W całym okręgu suwalskim na 60 etatów nieobsadzone pozostają jedynie 4, przy czym w odniesieniu do jednego z nich trwa obecnie procedura konkursowa. Ponadto

średnie miesięczne obciążenie prokuratora w Prokuraturze Rejonowej w [...] wynosiło 16,44 spraw (w tym 12,48 spraw karnych), przy średniej krajowej wynoszącej 22,14 spraw (w tym 19,60 spraw karnych). W świetle tych danych należało uznać, że długotrwałe zwolnienie lekarskie skarżącego nie spowoduje negatywnych konsekwencji w zakresie organizacji pracy jego jednostki macierzystej. W kwestii dotyczącej stanu zdrowia skarżącego Prokurator Generalny zwrócił uwagę, że poza orzeczeniem lekarza z Poradni Medycyny Pracy z 27 czerwca 2017 r. brak jest jakiegokolwiek dokumentacji informującej o przewidywanym okresie trwania niezdolności do pełnienia obowiązków czy też rokowań odnośnie do odzyskania zdolności do pracy. Dysponując wyłącznie zwolnieniami lekarskimi, Prokurator Generalny nie zdołał ustalić, na jakie schorzenie cierpi skarżący oraz jakie w związku z tym są prognozy na przyszłość. Skarżący nie wyraził zaś woli szerszego przedstawienia swojej sytuacji zdrowotnej. Z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynika natomiast, że skarżący nie jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił.

A.T. złożył odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego, zarzucając:

1. błędną wykładnię art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, przez dowolne uznanie, że stan zdrowia skarżącego i interes publiczny przemawiają za odmową przeniesienia skarżącego w stan spoczynku;
2. brak wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności:
 - uniemożliwienie skarżącemu czynnego udziału w postępowaniu prowadzonym przez Prokuratora Generalnego, a tym samym nieprzeprowadzenie dowodu z dokumentów potwierdzających stan zdrowia skarżącego;
 - niedokonanie oceny mocy dowodowej orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczącego braku trwałej niezdolności do pełnienia służby wobec niedopuszczenia dowodu z dokumentacji medycznej skarżącego;
 - nieuwzględnienie interesu publicznego (potrzeb prokuratury) przez odmowę pozytywnego rozpoznania wniosku Prokuratora Okręgowego i Prokuratora Regionalnego dotyczącego przeniesienia skarżącego w stan spoczynku, co spowodowało pogorszenie warunków pracy innych prokuratorów Prokuratury

Rejonowej w [...], którzy w związku z chorobą skarżącego zostali obciążeni większymi obowiązkami,

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i jej zmianę przez orzeczenie przeniesienia skarżącego w stan spoczynku, ewentualnie o uchylenie tej decyzji i przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, między innymi, że wbrew twierdzeniom zawartym w motywach decyzji, miał bardzo silną motywację, aby przedstawić w toku postępowania o przeniesienie w stan spoczynku całą dokumentację medyczną. Jednakże został tej możliwości pozbawiony, albowiem nie zawiadomiono go o toczącym się postępowaniu, nie wezwano też do złożenia dowodów opisujących stan jego zdrowia.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku.

W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych został tak skonstruowany, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku pozostawiona została swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Uznanie administracyjne nie oznacza jednak dowolności, bowiem rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno być podjęte przy uwzględnieniu interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/11, LEX nr 1163952; z dnia 5 listopada 2015 r., III PO 9/15, LEX nr 1932144; z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 183). Z tego względu uzasadnienie decyzji powinno zawierać

motywy, którymi kierował się Prokurator Generalny, odmawiając przeniesienia prokuratora w stan spoczynku.

W niniejszej sprawie wymóg ten nie został spełniony, albowiem odmowę przeniesienia prokuratora w stan spoczynku Prokurator Generalny uzasadnił wyłącznie względami interesu publicznego (potrzebami prokuratury), pomijając słuszny interes prokuratora. Z motywów zaskarżonej decyzji wynika bowiem, że odmowa przeniesienia w stan spoczynku z tego punktu widzenia uzasadniona była wyłącznie orzeczeniem lekarza orzecznika (i analogicznym orzeczeniem Komisji Lekarskiej) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o braku trwałej niezdolności skarżącego do pracy na stanowisku prokuratora oraz brakiem dokumentacji medycznej umożliwiającej stwierdzenie rokowań powrotu skarżącego do pracy. Tymczasem trwała niezdolność do pełnienia obowiązków prokuratora nie jest przesłanką przeniesienia w stan spoczynku zgodnie z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Niestwierdzenie trwałej niezdolności do służby nie jest równoznaczne z tym, że prokurator powrócił do zdrowia i jest do tej służby zdolny. Brak owej trwałości może wynikać z rokowań co do powrotu do zdrowia, ale nie w najbliższej przyszłości. Jeśli przewidywany powrót do zdrowia z medycznego punktu widzenia jest możliwy, ale okres leczenia prokuratora trwa znacznie dłużej niż rok, pojawiają się nowe okoliczności, które powinny być wzięte pod uwagę przez Prokuratora Generalnego, przy uwzględnieniu wniosków płynących z dokumentacji medycznej. Było to niezbędne tym bardziej, że Prokurator Generalny dysponował dowodem w postaci orzeczenia lekarza z Poradni Medycyny Pracy stwierdzającym niezdolność do wykonywania pracy na stanowisku prokuratora, które nie zostało w żaden sposób ocenione. Tych okoliczności nie rozważono, przy czym nie ma podstaw do stwierdzenia, że to skarżącemu brakowało woli szerszego przedstawienia swojej sytuacji zdrowotnej. W odpowiedzi na odwołanie nie zakwestionowano bowiem jego twierdzeń o tym, że nie został zawiadomiony o toczącym się postępowaniu i nie wzywano go do przedstawienia dokumentacji medycznej.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawie uwzględnienie interesu prokuratora było konieczne, zważywszy na to, że jest nadal czasowo niezdolny do pracy, a zakończenie postępowania o przeniesienie go w stan spoczynku

powodowałoby, że zgodnie z art. 115 § 1 zdanie trzecie Prawa o prokuraturze, w brzmieniu obowiązującym od 12 sierpnia 2017 r., po upływie roku w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby otrzymywałby jedynie 50% wynagrodzenia (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/11, w którym stwierdza się, że mając na względzie ochronę interesów majątkowych prokuratora należy przyjąć, że z reguły przeniesienie w stan spoczynku powinno nastąpić bezpośrednio po upływie roku niepełnienia służby z powodu choroby). Wprawdzie instytucja przewidziana w art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wprowadzona została przede wszystkim z uwagi na interes wymiaru sprawiedliwości/interes prokuratury i ma na celu usunięcie negatywnych skutków długotrwałego niewykonywania obowiązków przez sędziego/prokuratora w zakresie organizacji pracy sądu/prokuratury (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11), to jednak nie uprawnia to właściwego organu do nieuwzględnienia słusznego interesu sędziego/prokuratora, ani też do przyjęcia bezwzględnej nadrzędności interesu publicznego nad słusznym interesem sędziego/prokuratora.

Obowiązek uwzględnienia i wważenia skonkretyzowanego interesu publicznego i słusznego interesu prokuratora, w tym jego interesu majątkowego, nie przekreśla uznaniowości decyzji o odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku i nie poszerza kompetencji Sądu Najwyższego do merytorycznej oceny zasadności takiej decyzji.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.